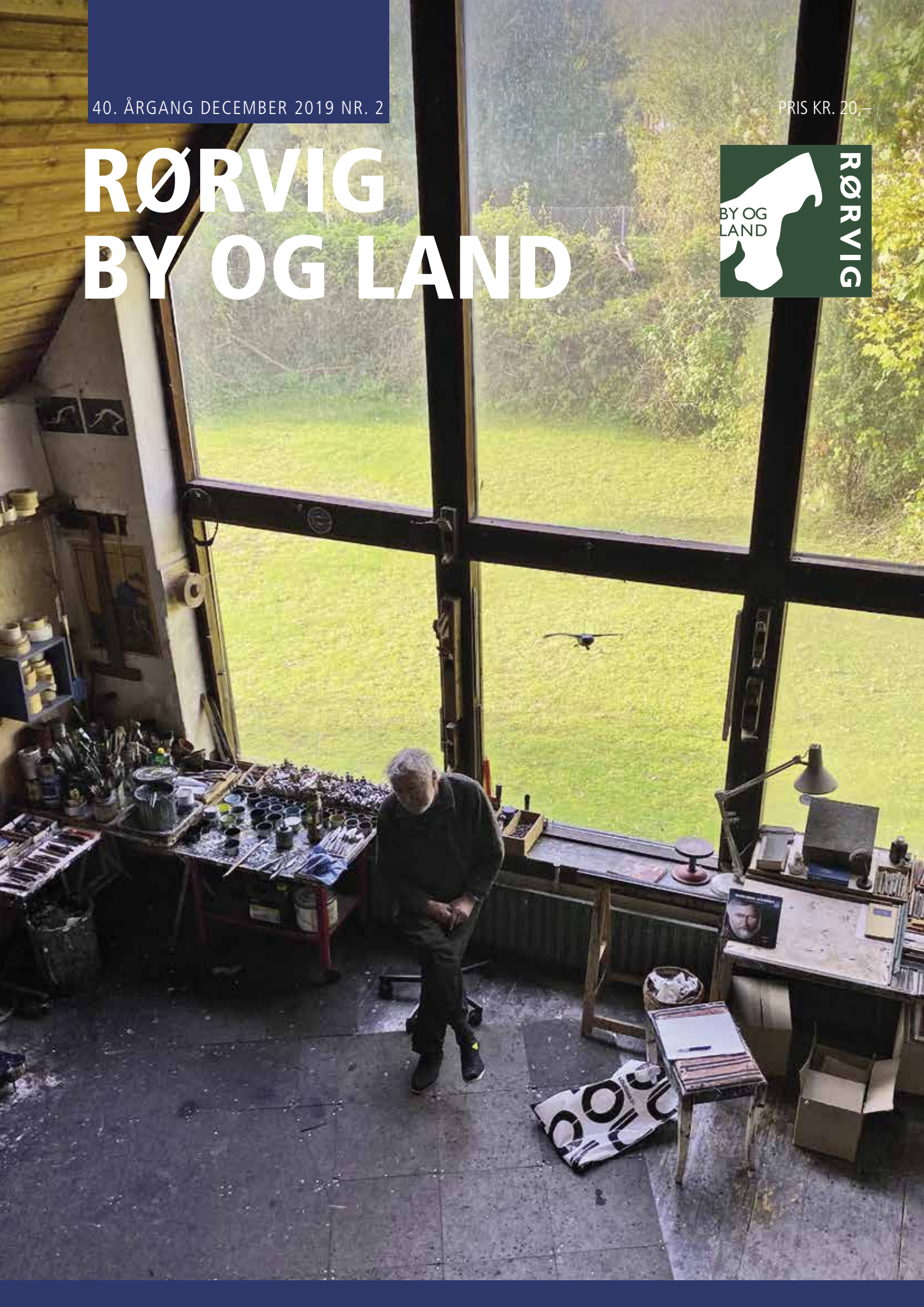

40. ÅRGANG DECEMBER 2019 NR. 2

PRIS KR. 20,-

RØRVIG BY OG LAND

INDHOLD

KÆRE MEDLEM	3
DEBATMØDE OM NATURVÆRDIERNE I RØRVIGOMRÅDET	4
JAPANSK PILEURT KAN OGSÅ INVADERE RØRVIG	6
DERFOR ER JEG MED I BESTYRELSEN	8
SOMMERENS AKTIVITETER – HVORDAN GIK DET?	10
FREDNINGERNE OMKRING RØRVIG KIRKE	12
PÅ BESØG HOS KUNSTNEREN LOUI MICHAEL.....	18

UDGIVER

Foreningen Rørvig By og Land,
www.rvbl.dk - CVR nr. 34 79 91 72
info@rvbl.dk

REDAKTION:

Esplanaden 14, 3. th.
1263 København K., Tlf. 29 25 92 21

MEDLEMSKAB

Kr. 200,- pr. år. Kan tegnes ved henvendelse til et bestyrelses-medlem eller på hjemmesiden.

Annoncesalg varetages af foreningens formidlingsudvalg.

TRYK OG LAYOUT:

Rosendahls a/s, tlf. 59 43 20 39,
oplag 900 eksemplarer.

FORSIDEFOTO:

Kunstneren Loui Michael,
foto: Flemming H

Bestyrelsen i Rørvig By og Land

FORMAND, ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Bo Bræstrup, Esplanaden 14, 3. th.
1263 København K., Tlf. 29 25 92 21
bo.braestrup@cclausen.dk

NÆSTFORMAND

Henrik Larsen, Sct. Georgs Vej 7
4500 Nykøbing Sj., Tlf. 59 91 97 59
nukander@nyka.dk

KASSERER

Hans Normann, Brøndstræde 3
4581 Rørvig, Tlf. 59 96 13 05
hans.normann@outlook.dk

SEKRETÆR

Hanne Winther, Stænget 4
2820 Gentofte, Tlf. 61 61 78 61
hannegentofte@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

Svend Kirkegaard-Sørensen, Jollen 57
3070 Snekkersten, Tlf. 21 42 15 15
skirkegaardsorensen@hotmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

Anders Holst, Vestervangen 4
4581 Rørvig, Tlf. 26 27 90 92
anho@scenekunstskolen.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Flemming Hansen, Løvstræde 4
4581 Rørvig, Tlf. 26 16 68 12
til@flemming-h.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Marianne Ek, Smedestræde 4
4581 Rørvig, Tlf. 27 28 84 32
marianneek@mail.tele.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Adam Hey, Carl Bernhards Vej 15A, 4. th.,
1817 Frederiksberg, Tlf. 53 53 17 75
Adamhey04@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

Søren Ussing, Vestergade 25
4581 Rørvig, Tlf. 29 80 86 21
slussing@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

Tommy Reenberg, Nørrevangsvej 112
4581 Rørvig, Tlf. 40 15 43 70
tommyreenberg@outlook.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Otto Graham, Bakkedalen 2
4581 Rørvig, Tlf. 29 11 44 44
ottograham@outlook.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Mette Qvist, Furesøvænget 4
2830 Virum, Tlf. 61 72 10 20
mette.qvist@dk-gbc.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Einar Olsen, Nørrevangsvej 23
4581 Rørvig, Tlf. 21 71 58 36
post@rorvigvvs.dk

SUPPLEANT

Lasse Braae, Sophievej 10
4581 Rørvig, Tlf. 28 90 10 82
lb@rfst.dk

www.rvbl.dk

På hjemmesiden kan du se hvilke bestyrelsesmedlemmer, der sidder i de enkelte udvalg.

KÆRE medlem

SKULLE DET SYNES LIDT MØRKT UDENFOR I DENNE TID, KAN VI HELDIGVIS BRINGE GODE LYSPUNKTER FRA FORENINGEN.

Vi har fået den nødvendige og afgørende tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen til at restaurere møllen efter det oplæg, som blev beskrevet i sidste blad! I tillæg har vi også fået bevilget et tilsagn om støtte på 700.000 kr. fra styrelsen samt yderligere 700.000 fra Realdania, hvor Realdania lægger vægt på, at vi arbejder videre med tilgængeligheden og formidlingen omkring møllen som kulturarv.

Det er virkelig en milepæl for arbejdet med møllen, og vi takker styrelsen og Realdania for denne bevilling.

Men! For der er et men. To af fondene som vi har ansøgt, og som vi er i god dialog med, har meget klart betinget sig, at vi kan dokumentere, at der er et aktivt møllelaug, som deltager i vedligeholdelsen af møllen, og når dette kriterie er opfyldt, kan vi ansøge på ny.

Så den helt afgørende opgave lige nu er at genskabe og vitalisere det møllelaug, der tidligere har været aktivt. Rørvigs lokale beboere og landligere kan være med til at vise, at der er opbakning og interesse for Rørvigs bygningskultur. Heldigvis har vi allerede tilsagn fra personer, der ønsker at gøre et stykke praktisk arbejde.

Hvis du har lyst til at være praktisk aktiv i arbejdet med den fremtidige vedligeholdelse af møllen, så henvend dig snarest til vores bestyrelsesmedlem Otto Graham på ottograham@outlook.

Et andet lyspunkt i denne vintertid er, at vi igen på generalforsamlingen med godkendelsen af beretningen kunne glæde os over, at medlemmerne påskønner den måde, vi driver foreningen på. Det har i de senere år

givet sig udtryk i en række aktiviteter og initiativer:

På det praktiske område kan nævnes gennemførelsen af en række guidede ture af forskellig art, opsætning af et større antal bænke, afholdelse af mølledag/møllemarked, Dark Sky arrangementer og etablering af selvbetjente ture med foldere. Endvidere udgivelse af et detaljeret stikort over Rørvig halvøen, udgivelse af 2 blade årligt med mange store artikler om natur og lokalhistorie, udarbejdelse af en omfattende naturredegørelse og senest udgivelse af en smuk pjece om pejlemærker for foreningens arbejde med naturen. Ligeledes er der arbejdet med at få dialogen med kommunen omkring lokalplanen for Rørvig til at fungere. Endelig har vi samarbejdet med forskellige foreninger i vort område om sager af fælles interesse.

Vedrørende det administrative arbejde genfremstillede bestyrelsen på generalforsamlingen i juli 2019 det forslag til vedtægter, som blev vedtaget af mere end 100 medlemmer på generalforsamlingen i 2018.

Udover bestyrelsens forslag fremsatte medlemmerne Ole Wiborg, Einar Olsen, Simon Christiansen og Tom Keller Bruun et nyt, omfattende og detaljeret forslag til helt nye vedtægter. Det var bestyrelsens opfattelse af dette forslag, at det grundlæggende ville ændre den måde, foreningen hidtil har været drevet på.

Ved afstemningen på generalforsamlingen var der 36 stemmer for bestyrelsens forslag, 24 stemmer for gruppens forslag - og 6 blanke eller ugyldige stemmer. Ingen af forslagene kunne derfor nyde fremme og er dermed bortfaldet (se referat fra generalforsamlingen på hjemmesiden).

Som nævnt ovenfor har bestyrelsen i de 7 år fra foreningens etablering fint

kunnet arbejde efter de oprindelige vedtægter, og det vil vi fortsætte med. Repræsentanter fra bestyrelsen vil i lyset af udfaldet på generalforsamlingen se på mulighederne for at justere de gældende vedtægter.

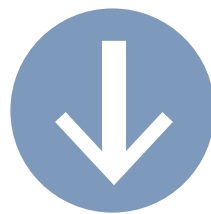
På generalforsamlingen valgtes 3 nye bestyrelsesmedlemmer, som præsenterer sig andetsteds i bladet, og vi byder de nye medlemmer velkommen. Bestyrelsens konstituering samt de nedsatte udvalg kan findes på hjemmesiden.

Det seneste lyspunkt er det afholdte debatmøde den 19. oktober vedrørende Rørvigs naturværdier – før, nu og i fremtiden. Mere end 60 personer mødte op, de fleste medlemmer af foreningen. Vi fik en række gode dialoger med medlemmerne og rigtig mange fine ideer til vort fremtidige arbejde, som det fremgår af artiklen i dette blad.

Bestyrelsen er taknemmelig for den store opbakning - også til dette arrangement - og vi vil gøre vort bedste for at følge succesen op.

Glædelig jul og godt nytår.

*Bo Bræstrup,
Formand*

DEBATMØDE OM NATURVÆRDIERNE I RØRVIGOMRÅDET

Lørdag den 19. oktober i efterårsferien afholdt RVBL et 3 timer langt debatmøde om naturværdierne i Rørvigområdet

Mødet var annonceret i vores blad, på hjemmesiden, med annoncer og artikler i den lokale presse og med opslag og bannere i byen. Der var et flot fremmøde på i alt 64 deltagere. Det tager vi som et udtryk for, at det er et emne, som bestemt optager beboerne og landliggerne i Rørvig.

Mødet lå i fin forlængelse af et tilsvarende møde, som Odsherred Kommune og Grønt Råd havde arrangeret i Vig weekenden forinden, rettet mod hele kommunen, også med et fint fremmøde på godt 40 deltagere. Vores arbejde falder derfor godt i tråd med kommunens fokus på områdets største aktiv – naturen.

Vores møde tog udgangspunkt i landudvalgets nye redegørelse om "Rørvigs naturværdier – før nu og i fremtiden", en opdatering af en tidligere plan fra 2006-2007. En opsummering af redegørelsen var trykt som 8-siders flot opsat pjece, som var layout'et af vores bestyrelsesmedlem Flemming Hansen og blev omdelt til deltagerne (pjece kan ses på hjemmesiden www.rvbl.dk).

Efter en kort generel introduktion til emnet blev deltagerne opdelt i 3 grupper, der diskuterede hver sit af 3 udvalgte emner, som vi havde valgt at fokusere på. Det blev til ½ times engageret debat i grupperne, og herefter en fremlæggelse og diskussion af hvert af emnerne med "tovholder" fra bestyrelsen.

NATUREN I SOMMERHUS-OMRÅDERNE

Det første emne var naturen i sommerhusområderne. Blandt de emner som kom frem var, at der er behov

for mere information og rådgivning til sommerhusejerne, blandt andet om de gode eksempler på naturpleje, som ses rundt omkring. Sommerhusejerne kan slå sig sammen i nabogrupper og tilrettelægge en fælles planlægning af naturplejen.

Grundejerforeningerne er en kerne i formidlingen. Der findes godt 45 grundejerforeninger og vejlaug i Rørvigområdet, hvoraf cirka halvdelen er tilsluttet FSNR. Der blev diskuteret, om man kunne oprette dialoger og erfaringsudveksling mellem grundejerforeningerne enten i regi af FSNR eller i regi af RVBL. Vi vil drøfte med FSNR, hvorledes dette kan ske.

Naturen i sommerhusområderne er en meget vigtig del af naturen i vores område, men er truet af "urbanisering", som kan komme fra trenden i yngre generationer mod at bygge nye større og mere komfortable sommerhuse og trenden mod, at pensionister anvender sommerhusene som helårsbolig med heraf følgende ændringer. Det blev foreslået, at RVBL kunne udarbejde informationsmateriale til nye tilflyttere (både sommer og helårs), som kan formidles via ejendomsrådgiverne. Materialet skulle også nævne, at overholdelsen af lokalplanerne er til alles bedste. Ikke mindst reglerne om hegn og kvasbunker.

Mange områder er slet ikke omfattet af lokalplaner. Det blev drøftet, hvorledes RVBL kunne agere som katalysator for at kunne assistere grundejerforeninger og kommune med at udarbejde "standardiserede" lokalplaner. Det blev nævnt, at om-

råder med lokalplaner ofte har højere ejendomsværdier end områder uden lokalplaner. Endelig blev væsentligheden af afvanding af lavtliggende sommerhusområder pointeret. Oprensning af grøfterne i sommerhusområderne er afgørende. Der er også grøfter, der løber igennem plantagen, derfor er der behov for en dialog med Naturstyrelsen om at sikre frit afløb i disse.

HVORDAN HÅNTERER VI TILGRONING AF NATURAREALER?

Det andet emne var, hvordan vi håndterer tilgroning af naturarealer, og hvad den generelle holdning til naturen er. Skal den gå sin gang, eller skal vi acceptere aktiv naturpleje som en forudsætning for naturens tilstedeværelse? Gruppen havde en livlig diskussion med argumenter for begge synspunkter. På den ene side har vi flot urørt natur f.eks. omkring Myntestien, ved Dybesøs vestlige side ud mod søbredden og flere steder i plantagen. På den anden side har vi en flot og smuk strand- og lyngeng på Korshage, som i dag kun eksisterer, fordi amtet tilbage i 1980'erne og senere Naturstyrelsen har foretaget rydninger af opvækst, som i dag følges op af kreaturers græsning og jævnlige frivillige rydninger af beboerne i området i samarbejde med styrelsen.

Behovet for rydning af Dybesøs østside blev drøftet, hvor foreningen og kommunen tilbage i 2004 havde ryddet et område, så søen kunne ses. Et medlem fra Dybesøelskabet oplyste, at selskabet ikke var begejstret for de private pletvise rydninger, men at

RVBL jo kunne rette en forespørgsel til selskabet om emnet.

Der var tilslutning til, at rydningen ved Højsandet, som både omfatter statsejede og private arealer, havde været en succes, men at der nu sker hastig opvækst af især birkeskud. Der var tilslutning til, at man kunne lave rydning baseret på frivillig arbejdskraft under ledelse af professionelle naturfolk f.eks. en weekend i vinterperioden inden marts måned, men der blev advaret om, hvor stort arbejdet kan vise sig at være.

Der var enighed om, at RVBL tager en dialog med Naturstyrelsen om opvæksten på Skanseshage, måske således at der udvælges enkelte solitære træer og mindre krat, som ikke fældes. Det største problem er rynket rose. Den igangværende bekæmpelse bør muligvis intensiveres.

Der var enighed om, at man kunne rette henvendelse til Naturstyrelsen om rydning ved brandbælterne, ikke blot med henblik på brandfare, men også med formål at forøge artsdiversiteten, evt. kunne man foreslå et forsøg med et enkelt brandbælte til at starte med. Et lignende projektet er gennemført med stor succes i Tivilde Hegn.

Vigtigheden af rydningen af japansk pileurt - en invasiv og meget aggressiv art - blev understreget. Det blev oplyst, at i England var problemet nu så stort, at belåning af en ejendom ikke kunne foretages, hvis der fandtes japansk pileurt på ejendommen.

NATUREN I RØRVIGS BYOMRÅDE

Det tredje emne var naturen i byområdet. Der er mange mindre naturarealer og fællesarealer, som har stor værdi for oplevelsen af byen. Flere er ejet af kommunen. Nogle af disse har været ejet af RVBL, men er blevet overdraget til kommunen.

Forskønnelsen af byrummet ved torvet, ved Lindegården og ved havnen

med mere natur blev foreslået og drøftet. Et samarbejde med bylauget om disse emner blev foreslået. Fartproblemer i byens trafik blev påpeget. Isefjordsstien blev diskuteret, herunder stiens ufremkommelige tilstand efter efterårets kraftige nedbør. Stien er kommunalt ejet, ansvaret mellem kommunen og private ejere af tilstødende områder blev drøftet. Der blev udtrykt ønske om, at den tidligere adgang fra stiens sydlige ende til Skredbjergs strand bør genetableres.

Der var stor tilslutning til idéen om at søge at genetablere et vådområde som "byfælle" på Søndervang på kommunens område bag vandværket. Den eksisterende lokalplan 72 for området angiver faktisk, at der skal etableres en sø, men det er aldrig sket. Det blev påpeget, at såfremt et projekt om etablering af en mindre sø kan afhjælpe kvælstofudledning fra markområder, kan der opnås op til 100% EU støtte. HedeDanmark gennemfører sådanne projekter.

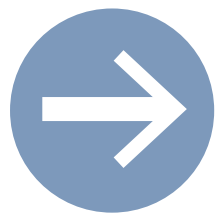
Imidlertid har kommunen netop i efteråret 2019 sat matrikel 9cz med det cirka 10 hektar store område til salg for 1,3 millioner kroner. Godt halvdelen af området ligger i lokalplanområdet som byzone og halvdelen udenfor som landzoneområde. Kommunen udbyder arealet og nævner to muligheder: Enten med udgangspunkt i det eksisterende plangrundlag, hvor kommunen tilkendegiver at ville arbejde med en ny

lokalplan, såfremt køber måtte ønske dette. Dette bør dog ske under hensyn til, at nuværende ejere kan hævde at have købt med den rettighed, som ligger i den nuværende lokalplans tilsagn om "et stort grønt område med gadekær". Alternativt vil kommunen kunne sælge området med en tilbageførelse af byzoneområdet til landzoneområde.

Begge muligheder udelukker ikke ideen om at genetablere den gamle sø, som har eksisteret i fortiden, men der er nu en usikkerhed om udfaldet. Både området ved det foreslåede vådområde og ved den tilstødende privatejede nabomark har faktisk her i efteråret været helt oversvømmet efter de store regnmængder.

KONKLUSION

Det er første gang, vi har afholdt et sådant fokuseret debatmøde. Som sådant var arrangementet et eksperiment, men der blev udtrykt stor tilslutning til afholdelse af et møde som dette, hvor der er mere tid til at involvere beboere og landliggere (vores medlemmer) i en direkte diskussion, og foreningen blev opfordret til at afholde flere møder af denne type. På denne måde må foreningens initiativ og formen for mødet siges at have været en succes, som vi godt kan gentage fremover. Der er nu en række ting for foreningen at følge op på, og vi vil indlede en dialog med kommunen, Naturstyrelsen og andre relevante enheder om udvalgte emner fra redegørelsen og debatmødet.

JAPANSK PILEURT KAN OGSÅ INVADERE RØRVIG

Den kom til Danmark som prydblade, importeret fra Asien til de botaniske haver. Men efter mere end hundrede år som yndling viger populariteten, og den japanske prydblade er et problem flere steder

INTERVIEW

- Det er en flot plante, med store blade og friske farver, fortæller Birgitte Sundbo. Hun er medlem af Rørvig By og Land, og anerkender den japanske pileurt for dens skønne egenskaber. Men hun er også biolog, og har dermed blik for de mere mørke sider af plantens natur.

SKYGGEPLANTE MED EN SLEM ROD

Den japanske pileurt skygger jordbunden, så andre planter og insekter ikke kan eksistere. Rødderne går to meter ned, så den er svær at grave op. Og efterlades bare en centimeter, når den ryddes, kan den skyde igen. Og en enkelt plante kan brede sig mellem syv og femten meter på et år.

Skal den bekæmpes ved slåning, skal denne slåning ske hyppigt og gennem flere år – og ved hver slåning skal alt det slæde opsamles og brændes. Derfor er det vigtigt, at bekæmpelsen bliver sat i gang, men også at

den sker på et oplyst grundlag, mener Birgitte Sundbo.

- Oplysning er vejen frem, fordi bekæmpelsen er vanskelig. Retningslinjerne fra miljøministeriet skal følges, for hvis rydningen udføres uden særlig omtanke, risikerer problemet at blive endnu større. Hvis de bare ryddes en gang imellem, breder de sig endnu hurtigere.

Den japanske pileurt reducerer ifølge Birgitte Sundbo ganske enkelt artsdiversiteten, hvis vi ikke får udbredelsen under kontrol. Hun foreslog derfor på generalforsamlingen i juli måned, sammen med sin mand, at foreningen engagerer sig i problemerne med den flotte plante. Fordi hun er bekymret for de botaniske muskler, planten er i besiddelse af.

- Den er klar til hvad som helst: tør jord, våd jord, basisk jord. Den kan gro i skyggen og i solen, så den har ikke rigtigt problemer nogen steder her i landet og ingen naturlige fjender, fortæller hun.

UDBREDT SOM KOFODER

Den japanske pileurt kom til Danmark i en tid med tørke og dermed også mangel på foder i landbruget. Derfor gik det stærkt med udbredelsen allerede fra begyndelsen.

- Kørerne manglede foder, og fordi pileurten sagtens kan klare tørke og

gror så hurtigt, blev den brugt og udbredt i landbruget mange steder, fortæller hun.

Efter hundrede år i landet, breder pileurten sig endnu kun ved rodskydning i Danmark, men det kan ifølge Birgitte Sundbo ændre sig med tiden.

- I Danmark er det ikke helt varmt nok, men bliver det bare en smule varmere i vejret, vil den også kunne brede sig ved at sætte frø fra blomsterne. Og så vil det altså løbe løbsk.

VANSKELIG AT BEKÆMPE

Problemet er endnu ikke så stort i Rørvig, og derfor er det så vigtigt at gøre noget, inden det bliver for stort. For når den først har bredt sig, er det næsten ikke til at gøre noget.

Birgitte Sundbo har fulgt arbejdet med at bekæmpe den japanske pileurt ved Bagsværd Sø. Her har det foreløbigt taget tre år, ved hjælp af dækning med plastik.

- Plastikken kan forhindre fotosyntesen. Men samtidig skal dækket løftes ugentligt, for at skuddene der kommer nedenunder, kan fjernes. Det er et kæmpe arbejde.

I England er det også alvorligt, fortæller hun.

- Op mod fem procent af alle ejendomme har pileurt på grunden.

Japansk Pileurt

Derfor er det også bestemt, at oplysninger om pileurt skal indgå i salgsopstillingerne derovre. Og prisen falder markant, når der er konstateret japansk pileurt på grunden. Og hvis urten breder sig fra din grund og til naboens, er det dig, der skal betale regningen for at få den fjernet.

LOVINDGREB OG OPLYSNING ER VEJEN FREM

Det er fra 2020 forbudt at handle med og udplante japansk pileurt i Danmark. Det er en god beslutning og vigtig viden, mener Birgitte Sundbo.

Derfor foreslår hun også, at vi i foreningen nu engagerer os i formidlingen af, hvordan udbredelse og spredning forhindres, og hvordan pileurten kan bekæmpes.

– Vores budskab på generalforsamlingen var, at også Rørvig By og Land kan gøre en forskel, ved at oplyse og formidle om problemet og ikke mindst vejen mod at løse det.

FAKTA:

Fra 1. januar 2020 er det forbudt at handle og udplante japansk pileurt.

Information om bekæmpelsen af japansk pileurt og andre invasive arter, kan findes på miljøministeriets hjemmeside www.mst.dk/natur-vand/

FORENINGEN – RØRVIG BY OG LAND

Foreningens historie går tilbage til 1926 – og selve etableringen skete i forbindelse med erhvervelsen af Rørvig Mølle, der stadig er i foreningens varetægt. Den nuværende foreningsstruktur blev dannet i 2012 ved en fusion af Bevaringsforeningen for Rørvig Sogn og Rørvig Naturfredningsforening.

Foreningens formål er at udbrede kendskabet til og sikre de værdier, som har gjort og fortsat kan gøre Rørvig til et attraktivt sted for fastboende og gæster, samt at arbejde for beskyttelse og pleje af værdifuld natur og bevaringsværdige bygninger.

Foreningen har ca. 700 medlemmer – der omfatter såvel fastboende og sommerhusejere.

FLYTNING/UDMELDING AF FORENINGEN

Sker der adresseændring – eller ønsker man at udtræde af foreningen – bedes dette meddelt til foreningen til adressen info@rvbl.dk

E-MAIL

Foreningen ønsker at kunne kommunikere med medlemmerne på e-mail. Det er derfor vigtigt, at du - hvis du endnu ikke har oplyst din e-mailadresse - så gør dette til info@rvbl.dk

MØLLELAUG

Foreningen ønsker et aktivt møllelaug, som kan medvirke til pasning og vedligeholdelsen af møllen samt aktivt at være en del af den forestående renovering af møllen.

Hvis du er interesseret i at blive medlem af møllelauget, så kontakt bestyrelsesmedlem Otto Graham på mail ottograham@outlook.dk eller mobil 29 11 44 44

DERFOR ER JEG MED I BESTYRELSEN · ANDERS HOLST

Landskabet i Rørvig og omegn er noget særligt, og det skyldes ikke mindst en afbalanceret naturforvaltning og byudvikling.

I Rørvig kan civilsamfundets historie aflæses og fortolkes i arkitekturen, både i by og på land, og mange hundrede års hverdagsliv og mere end hundrede års landliggerliv, kommer til udtryk i både bygninger og steder.

Jeg har engageret mig i mølleudvalget, fordi møllen er en særlig kulturhistorisk perle, der, hver gang jeg kommer forbi, minder mig om, at melet jeg bager med, ikke kan tages for givet. Møllen fortæller, at tider er noget, der kommer og går – og at der findes faste holdepunkter i tilværelsen, der har værdi, alene fordi de er der. Fordi de var der, før jeg fandtes, og vil være der også efter.

Jeg er formand for By- og Havneudvalget og har engageret mig i det, fordi jeg

sætter stor pris på Rørvigs arkitektur, og fordi det er min holdning, at flere områder og steder i byen kan udvikles i bedre og mere i overensstemmelse med den kulturhistoriske værdi, byen har. Havnen er et mødested, hvor vi kan samles og snakke med hinanden, og en port ud til verden. Havnen er på mange måder et fantastisk levende mødested, hvor sejlere, badende, færgefolk og fugle færdes i herlig kaotisk flok. Men udviklingen i disse år går hurtigt – og det er vigtigt med et fastere politisk idégrundlag at udvikle havnen på. Der er for nuværende ikke fælles fodslag blandt politikere, forvaltning, erhverv, forening og brugere, om hvad det egentlig er for en værdi, havnen har, og hvad havnen skal være for et sted. Rørvig By og Lands værdigrundlag og stemme er vigtig i dette spørgsmål, og det vil jeg arbejde for at fremme.

Rørvig By og Land kan i det hele taget spille en meget indflydelsesrig rolle

i udviklingen af både en attraktiv og balanceret havn og i udviklingen af en både bevaringsværdig og levende by med rig natur omkring. I disse bestræbelser vil jeg gerne bidrage og gøre en ekstra indsats.

Jeg mener altså, at Rørvig og omegn bør udvikle sig på et tydeligt formuleret værdigrundlag, hvor værdien af kultur- og naturarv bliver klarere. Den bevarende lokalplan er vigtig som retningslinje for byens udvikling, men ejerskabet til den og engagementet i byen og omegnens udvikling, kan en forening som Rørvig By og Land stimulere mere.

Til daglig fungerer jeg som studieledet på Den Danske Scenekunstscoles Efter- og Videreuddannelse i Annebergparken, Nykøbing Sj., og jeg bor med min kæreste Anne og vore tilsammen fire børn på hhv. 14, 11, 8 år og 7 måneder på Vestervangen i Rørvig.

DERFOR ER JEG MED I BESTYRELSEN: EINAR OLSEN

Christian Hansen, Marie Steen, Lone & Poul Thormod samt undertegnede stiftede Rørvig Bevaringsforening. Inden stiftelsen var jeg klar over, at Rørvig er noget særligt, så ved stor hjælp fra Lone og Poul, som var flyttet hertil og ville den vej frem i bevaring og registrering, gik vi i gang.

Jeg havde / har hele tiden i tankerne, at bl.a. min familie sognerådsformand Carl Olsen fik fredet utrolig mange arealer ved hjælp af grosserer S.V. Hansens velvilje. Denne arv skal vi løfte med forsigtighed, uden dem kunne Rørvig sagtens have set anderledes ud.

Ved mit formandskab i årtier i Rørvig Handels- og Håndværkerforening har vi i hver udgave af Mostrup vejviseren på side to skrevet:

Rørvig skal udvikle sig i et langsomt tilbagelænet tempo.

Det er netop her, vi alle kan gøre en indsats og ikke mindst i RVBL's bestyrelse. Vi skal især lytte til vores fritidshusejere og fastboende, vi skal yde den bedste service på alle tider af døgnet.

Jeg er født oktober 1951 i huset, som min farfar (bror til Carl Olsen) lod bygge i strandkanten bag Rørvig Auto, hvor min førstefødte har overtaget familiens arv efter Else og Herluf Olsen.

Siden 1980 har jeg drevet Rørvig VVS, med konstant 10 medarbejdere, gennem årene har vi uddannet mange lærlinge. Martin Olsen overtog forretningen for ca. 5 år siden, gennem årene har jeg bl.a. været i Danske Banks lokalråd, politisk indflydelse. Sidder i menighedsrådet på 13. år og i Rørvig Handels- og Håndværkerforening.

Mine mottoer er:

”Jeg ved en lærkerede, jeg siger ikke mere”.

”Det bedste hold er sammenholdet”.

Med bedste hilsener til alle om et godt Nytår

Einar Olsen

DERFOR ER JEG MED I BESTYRELSEN: METTE QVIST

Bilerne er for dominerende på Rørvig Havn, og det må kunne løses. Det er en af grundene til, at jeg er med i bestyrelsen, at jeg har ambition om at bidrage positivt til havnens udvikling. Rørvig Havn er et skønt sted, men bilerne fylder for meget, og jeg savner mere rekreative mødesteder og andre opholdsmuligheder på havnen – der er for meget grus, ganske enkelt. Der skal være liv, erhvervsaktivitet og rekreativt ophold i skøn forening, ja, men grusparkeringen fylder uforholdsmæssigt meget på Rørvig Havn. Og det bør Rørvig By og Land søge at påvirke.

Jeg er selvfølgelig også med, fordi jeg elsker Rørvig for den skønne og rå natur, og jeg vil i foreningen arbejde for

at bevare og fremme den, hvis det er nødvendigt.

Det meste af mit voksenliv, har jeg engageret mig frivilligt, hvor jeg nu bor og færdes. Det er vigtigt for mig at bidrage med både mine holdninger og mine arbejdskraft i det nære samfund, jeg er en del af, og jeg har blandt andet været med i Fuglsanggårdsskolens forældrebestyrelse, Børnehuset Spurvehusets forældrebestyrelse, Virum Sorgenfri Tennisklubs bestyrelse og Suzuki Instituttets bestyrelse.

Jeg arbejder til hverdag i en non-profit medlemsorganisation, der har til formål at fremme bæredygtigt byggeri og byplanlægning, og jeg er generelt

optaget af at fremme den bæredygtige dagsorden. Det er min erfaring, at skal visionerne for et bedre, bæredygtigt byggeri og anlæg realiseres, så kræver det planlægning. Jeg håber, jeg i mit bestyrelsesarbejde med tiden vil kunne bidrage med min erfaring på dette område og bringe mit netværk, der er stort og mangfoldigt, i spil også her.

Jeg er gift med Niels, og vi har tre døtre på 25, 22 og 15 år. Vi har sommerhus på Skanseshage, og hele vores familie har været og er stadig, meget engageret i Rørvig Sejlklub, ligesom jeg i fritiden gerne opholder mig udendørs og finder stor glæde i at gå ture, spille tennis, løbe og stå på ski. Og indenfor at læse bøger, og gå i teatret.

Rørvig el-installation
- Alt i elarbejde

Bestil online

Ring 53 81 33 33   www.rørvig-el.dk

LAVPRISSUPERMARKED

Smedestræde 9 • 4581 Rørvig • Tlf. 5991 8011 • Åbent 363 dage om året

SOMMERENS AKTIVITETER

– HVORDAN GIK DET?

Foreningens formål er blandt andet at formidle viden om Rørvig's mangfoldighed af værdier, være synlige overfor medlemmerne - og løbende skabe interesse for nye medlemskaber! Også her i 2019 er disse formål forfulgt!

SÆT ALLEREDE NU KRYDS I
KALENDEREN – MØLLEDAG
2020 – SØNDAG
21. JUNI

MØLLEDAGEN

DEN TRADITIONSRIGE MØLLEDAG BLEV I ÅR AFVIKLET SØNDAG DEN 16. JUNI – DEN 3. SØNDAG I JUNI, DER ER DEN LANDSDÆKKENDE MØLLEDAG.

Årets Mølledag var i forhold til 2018 en "light-udgave", men gunstigt vejr trak både fast- og landliggere forbi Møllen, der i dagens anledning var åben for alle. Foreningen formidlede kort, bøger og materiale – og fik hvervet nye medlemmer.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen for årets Mølledag 2020, der afholdes søndag den 21. juni – årets længste dag. Der planlægges et lidt større arrangement end i indeværende år – og der forventes blandet andet at kunne informere nærmere om planerne for renovering af Rørvig Mølle, herunder projektplaner, plan for udførelse og finansiering!

KRÆMMERMARKEDET VED RØRVIG KRO

Foreningen har haft gode erfaringer med "en stand" på Kræmmermarkedet, hvor besøgstallet er stort – og interessen for foreningen fint kan konkurrere med "dagens loppefund"! Det lykkedes imidlertid desværre ikke at få en standplads her i 2019, men der stiles mod revanche i 2020, hvor målet er to søndage henover sommeren.

LODSHUSET

Lodshuset ved molen var også i år rammen om formidling af foreningens aktiviteter. Det skete henover sommeren ved i alt seks lørdage, hvor medlemmer af bestyrelsen var i dialog med medlemmer, gennemrejsende samt nye medlemmer.

GENTAGES
I 2020

Denne aktivitet gentages i 2020 – eventuelt med "Åbent Lodshus" på andre dage end lørdage.

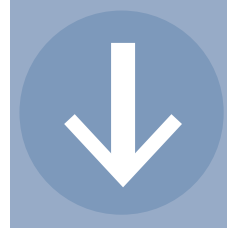
FAMILIETURE OG BYVAN- DRINGER

Som tidligere annonceret her i bladet har Aktivitetsudvalget i år færdiggjort yderligere 3 familieture, således at der nu er i alt 5.

Bedømt ud fra forbruget af folderne har behovet været overvældende. Vore gæster har i sommerens løb taget mellem 700 og 1000 stk. af hver folder. Det er langt mere end forventet, og det glædelige er, at vore gæster ikke bare tager dem for så siden at kaste dem bort – vi har ikke fundet ét eneste eksemplar henkastet som affald.

Sommerhalvårets byvandring har været godt besøgt. I alt har 144 personer deltaget, og i år har aldersgruppen +60 år været stærkt repræsenteret. Langt hovedparten af deltagerne har været vore foreningsmedlemmer – og det er rigtig glædeligt, at vore medlemmer har fået øje på dette gode medlemstilbud. De 2 ture er dels den traditionelle byvandring "Rørvig – navnet er som et solstreg i sindet", og så den nyudviklede kunsttur "Rørvigs kunstnere fra 1880-1980".

FREDNINGERNE OMKRING RØRVIG KIRKE

RØRVIG KIRKE ER ANLAGT I PERIODEN 1200-1250 OG ER SÅLEDES CA. 800 ÅR GAMMEL. I DE FØRSTE 700-750 ÅR AF DENNE LANGE HISTORIE HAR KIRKEN LIGGET I ET ÅBENT LANDSKAB MED VID UDSIGT. LANGT IND I 1900-TALLET VAR DEN KENDT SOM EN PÅ LYNGHEDEN ENSOMT BELIGGENDE KIRKE, SOM KUNNE SES MILEVIDT VÆK. DEN VAR ET YNDET MOTIV FOR MANGE KUNSTMALERE I OMRÅDET, OFTE GENGIVET I DENS DENGANG HVIDE FARVE, OMGIVET AF LYNG OG MED HJULSPOR SOM ADGANGSVEJE

Om end kirken er grundigt beskrevet, er den præcise baggrund for beliggenheden ikke fuldt ud forstået i dag, og usikkerheden og myterne har igennem tiderne skabt en magisk tiltrækning for flere forfattere, bl.a. Heinrich Steffens, H.C. Andersen og Vilhelm Bergsøe.

Men kirken er ikke mere ensomt beliggende. Omdannelse af landskabet og bebyggelse har ændret kirkens omgivelser radikalt.

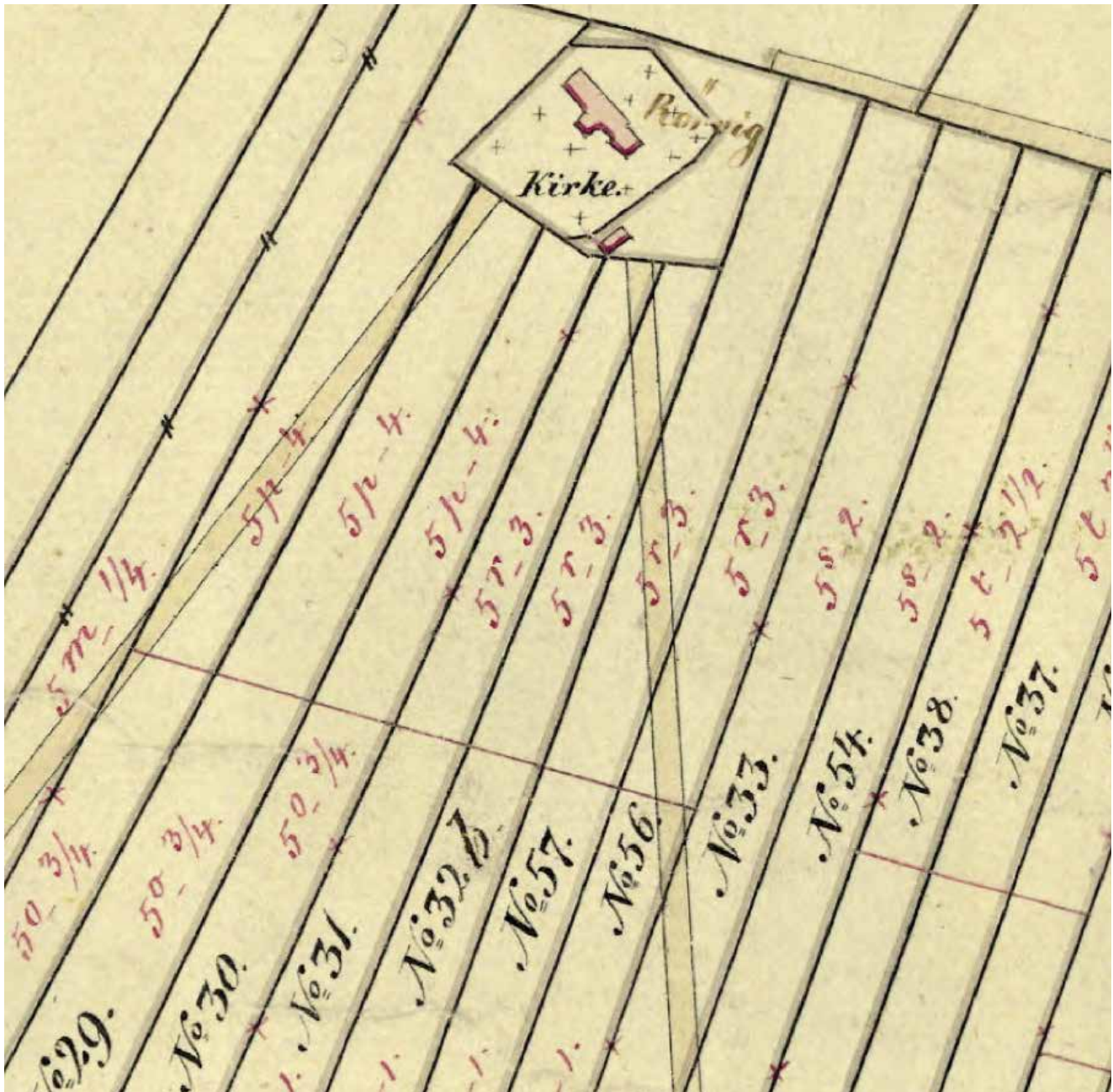
Resterne af den frie beliggenhed er imidlertid søgt bevaret især af Rørvig By og Landsforgænger, den daværende Rørvig Naturfredningsforening, som

I 1936 var kirken stadig helt fritliggende. Kirkevængets østlige side er endnu marker ned til Tværvænget. Der er bevoksning mellem Granvænget og Fasanvænget.²

Omkring 1949 er der endnu fritliggende landarealer omkring kirken trods bevoksning

Matrikelkort fra perioden 1854-1879 i målestok 1:4000. Husmandslodderne ligger helt op til kirken.⁶

har været aktiv omkring sikringen af kirkens omgivende arealer.

Der har været en vis usikkerhed om omfanget og indholdet af disse fredninger. Derfor beskrives de her i det følgende. Men først en kort gennemgang af kirkens omgivelser og adgangsvæje.

KIRKENS OMGIVELSER

Nord for kirken var området ud mod stranden oprindeligt plaget af stærk sandflugt. Det oprindelige navn for

den lavtliggende del af lyngheden, Sultelyngen,³ angav at boniteten var meget ringe her, og der var ingen dyrkning.

Efter anlægget af sandflugtsplantagen 1842-1867 blev området delvist opdyrket.⁴ Senere fra omkring 1917 blev området gradvist udstykket til sommerhusgrunde, først ved Klitvej, som senere blev til Kirkevænget.

Syd og øst for kirken var området også plaget af sandflugt. Det område

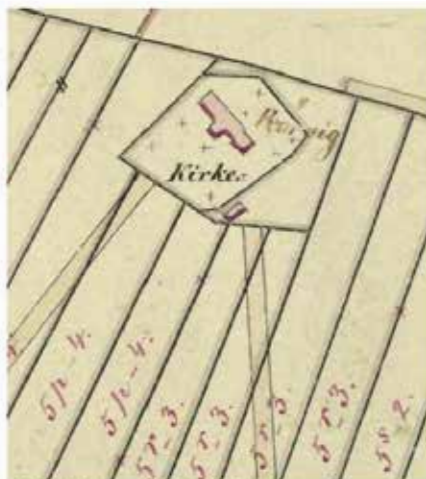
vest for landsbyen Rørvig, der skulle have været Vestervang, havde meget dårligere bonitet end Nørrevang og Søndervang.

Jorden blev imidlertid alligevel forsøgt dyrket ved opdeling i smalle nord-sydgående husmandslodder til 36 af Rørvigs fattigere landmænd.

Heraf opstod navnet Husmandsvangen. Husmændene opdyrkede jorden flittigt, så flittigt at de efter en synsforretning i 1841 leverede "et mærk-

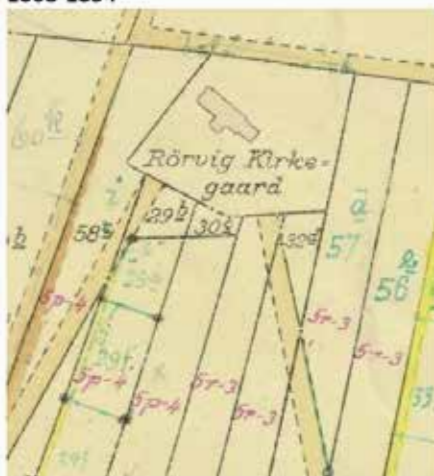
1808-1854

1854-1879 og 1879-1891

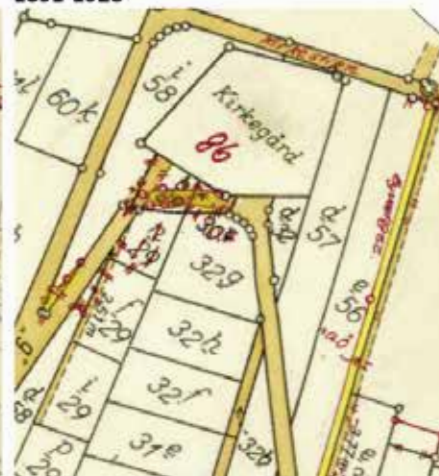
1891-1928

1928-1943

1943-1969

1969-1995

Matrikelkort for forskellige perioder viser den gradvise udstykning omkring kirken. Bemærk at matrikelgrænsen omkring kirken ikke nødvendigvis falder sammen med kirkegårdsmuren.

Perioden 1808-1854 viser kirken med det gamle kirketårn, som muligvis har været lidt mindre i grundplan end det nuværende. Efter 1891 slås kirkens to matrikler sammen til én matrikel, formentlig i forbindelse

se med kirkegårdens udvidelse mod nordøst i 1906. Den mindre bygning syd for kirken er præstens hestestald, som nedlægges i 1928. Efter 1891 frastykkes af husmandslodderne det lille jordstykke ved vejen matr. 32d og tillægges kirken. Efter 1891 frastykkes af husmandslodderne også to mindre matrikler syd for kirken ved kirkegårdsmuren til det område, hvor menighedens hestestalde blev anlagt i 1892. Disse lodder sammenlægges efter 1969 med matr. 58i.

værdigt bevis på hvorledes den usleste lyng kan forvandles til frugtbar jord⁷⁵.

Med tiden blev landbruget omlagt væk fra de smalle agre over mod større marker, og både sommerhusudstykningsne og byen udvidede sig, således at husmandslodderne gradvist forsvandt og blev udstykket.

Den høje og frie beliggenhed gjorde, at kirken var angivet på søkort og fungerede som pejlemærke sammen med de to stubmøller Nordre Mølle og Søndre Mølle på hver side af Møllebakken. Da disse møller blev ned-

revet henholdsvis omkring 1845 og 1870, blev der opsat et sømærke på Møllebakken i stedet.⁷

I dag ligger kirken i et skovområde, stadig med mange adgangsveje, hvor den majestætisk toner frem i stadig voksende størrelse, når man nærmer sig. Kirken ligger højt med en skrænt mod nord og en skrænt mod vest.

KIRKENS ADGANGSVEJE

Man kan nemt forestille sig, hvordan kirken blev besøgt. Rørvigs beboere kom ad Rørvig Kirkevej. Nakkes beboere kom ad Nakke Kirkevej. Efter

udflytningen af Rørvigs gårde kom Nørrevangs bønder fra Nørrevang over en lavning i Højsandet videre ad Kirkestien.

Man kom typisk med hestevogn, og da kirken lå udsat og forblæst, var der helt tilbage i 1670 omtalt en hestestald. Fra omkring 1760-67 blev der opført separat staldbygning til præstens heste; denne eksisterede frem til 1928. Efter ansøgning tilbage i 1862 blev der i 1893 opført en større hestestald til 13 hestepar foran og syd for kirkegårdsmuren. Stalden blev først nedrevet i 1960.⁸

KIRKEN OG DEN "GAMLE" KIRKEGÅRD

Det, vi forstår ved den "gamle" kirkegård, er den gård, som er omkranset af kirkegårdsmuren eller af de gamle stengærder mod nord og vest.

Kirken fik sit tårn fornyet i 1852-1853 efter tegning af arkitekt Gottlieb Bindsbøll, og i 1860 blev det vestlige stengærde ud for tårnet omsat, hvor det muligvis er flyttet en anelse mod vest.⁹

I 1906 blev den "gamle" kirkegård udvidet i nordøstlig retning.¹⁰ Før 1906 eksisterede hjørnet af kirkegårdsmuren ved indgangen ikke. Muren gik videre sydfra i lige linje over mod Kirkestien.¹¹ Efter udvidelsen opstod den velkendte forplads afgrænset af vinkelrette kirkegårdsmure.

Kirken har siden 1911 været en selvejende institution under Kirkeministeriet. Selve kirken og den "gamle" kirkegård (matr. nr. 86) er beskyttet efter lov om folkekirken. Kirker under folkekirken er ikke direkte omfattet af bygningsfredningsloven, men denne lov giver dog kulturministeren visse beføjelser omkring beskyttelse af bygningerne.

Udsnit af Målebordsblade for perioderne 1842-99 og 1901-71. Udvidelsen af kirkegården mod nordøst i 1906 fremgår tydeligt

Sydøst for kirkegården på den østlige del af for-pladsen ved kapellet ligger en lille parcel, Rørvig Kirkevej 32 (matr. nr. 32s), som er frastykket af husmandslodderne og overdraget til kirken efter 1891. I 1955 blev det af Fredningsnævnet for Holbæk Amt i en overenskomst med menighedsrådet - som omhandlede flere matrikler - bestemt, at dette område er fredet og ikke kan bebygges. Fredningen blev godkendt af Kirkeministeriet og tinglyst i 1955.¹²

AREALERNE VEST FOR KIRKEN

Bankbestyrer Peter Emil Lassen fra Amager Fælledvej havde anskaffet en

større del af et husmandslod, matr. 58c, som strakte sig fra Kirkestien langs vestsiden af kirken ned syd for kirken henover Nakke Kirkevej. Købet var formentlig sket engang i 1920'erne, i takt med at der gradvist påbegyndtes de første udstykninger fra husmandslodderne.

Efter indhentning af tilladelser fra Landbrugsministeriet udmatrikuleres det vestlige naturareal nedenfor kirken, Rørvig Kirkevej 43A, som matr. nr. 58i på 4900 kvm.

Rørvig Kirke får tilladelse til og lænetilsagn fra Stiftsøvrigheden i Roskilde til at erhverve matr. 58i fra P.E. Lassen, og salget sker i 1930.

Brug luften som fremtidens varmekilde

Den grønne teknologi i en luft-til-vand varmepumpe sikrer billig nærvarme og store besparelser i forhold til f.eks. oliefyrr

En luft-til-vand varmepumpe vil kunne afløse f.eks. et oliefyrr og reducere varmeregningen markant - mellem 40 og 50%. Den fordelagtige økonomi skyldes, at hver gang varmepumpen bruger 1 kWh strøm, producerer den ca. 4 kWh varme

Find varmepumpen til dit hus på:
www.w-varmepumper.dk

Nedsættelsen af elstgitter gør det nu endnu mere attraktivt, at udskifte din gamle oliekedel med en varmepumpe.

Med en varmepumpe kan du fremover regne med en yderligere besparelse på 29,4 øre pr. kWh på forbrug over 4.000 kWh pr. år i forhold til den normale elpris.

Martin Olsen
RØRVIG - HESTEHAVE
VVS. KLOAK

Norrevangsvej 23, 4581 Rørvig
Tlf. 59 91 94 74, www.rorvigvvs.dk

-weishaupt-

Arealet var anskaffet med henblik på et senere muligt behov for udvidelse af kirkegården mod vest, og blev således ikke umiddelbart fredet. Men det ser ud til, at kirken herefter i sine udvidelsestanker orienterer sig mod øst i stedet.

I 1955 blev Naturfredningsnævnets fredningsoverenskomst med byggeforbud for området tinglyst sammen med den ovenfor anførte fredning af det mindre område syd for kirken.¹³

Nutidigt luftfoto og matrikelkort. Vejnumre er angivet med sort skrift og matrikelnumre med rød skrift.

DEN "NYE" KIRKEGÅRD

I 1935-36 erhvervede Rørvig Naturfredningsforening formedelst 3.400 kr. med en gave fra foreningens næsten, grosserer S.V. Hansen fra Skansehagevej, de to parallelt liggende matrikler øst for kirken. Det drejede sig om Rørvig Kirkevej 30 (matr. 57d) øst for kirkegården og Rørvig Kirkevej 28 (matr. 56e), som lå helt ud til den smalle vej mellem Rørvig Kirkevej og Kirkestien, i dag Byvænget.

Foreningen ønskede allerede fra 1941 at overdrage arealerne til kirken til udvidelse af kirkegården med ret til, at beboere udenfor sognet (landligere) kunne få gravplads her. Men på

grund af uenighed med kirkeministeriet om de nærmere betingelser, blev overdragelsen ikke gennemført.¹⁴

Spørgsmålet opstod igen i 1960'erne, da pladsbehovet på kirkegården blev påtrængende. Man opnåede i 1965 enighed med kirkeministeriet om et kompromis, således at menighedsrådet ikke var forpligtiget, men ville stille sig velvillig overfor ønsker om gravpladser for beboere udenfor sognet.

Overdragelsen fra foreningen til kirken blev tinglyst i 1966 med en klausul om, at arealerne kun kunne benyttes til kirkegård. Det er således

Kirkeministeriet, som er påtaleberettiget på disse to matrikler.¹⁵

NATURAREALET SYD FOR KIRKEN

Fra omkring 1930'erne begynder udstykningen af husmandslodderne syd for kirken for alvor. Typisk opdeles et husmandslodd, dvs. den nord-sydgående "strib" af jorden i flere matrikler.

I 1930'erne havde grossererfirmaet Karnø & Madsen anskaffet nogle lodder her. I 1941 køber grosserer Karnø personligt den daværende matr. nr. 32b af selskabet i likvidation. I 1942 køber han yderligere den daværende matr. 30a fra gårdejer Peter Hansen.

Derefter sammenlægger Karnø flere matrikler, som så at sige går på tværs af de gamle husmandslodder. De sydligere matrikler får adgang fra den nye stikvej, Karnøes Vænge.

Den nordligste matrikel, som dannes, er Rørvig Kirkevej 31A, matr.nr. 32g. Denne matrikel er det grønne naturareal syd for svinget af Rørvig Kirkevej og overfor kirken. Allerede tilbage fra 1949 har Karnø pålagt visse bygningsbegrænsende deklara-tioner på ejendommen.¹⁶

Rørvig Naturfredningsforening er i årene 1954-1959 i dialog med Karnø om fredning og overtagelse af Rørvig Kirkevej 31A (matr.32g). Der udformes fredningstekster og overdragelsesaftaler i flere omgange.¹⁷

Men først i 1959 overdrages arealet endeligt til Rørvig Naturfredningsforening.

Foreningen pålægger en klausul om byggeforbud med følgende bestemmelse:

Arealet skal henligge som grønt område i 100 år fra dato og må således ikke bebygges eller beplantes med udsigtsødelæggende beplantning, ligesom der heller ikke på arealet må anbringes transfor-

matorstationer, telefon- og telegrafmaster og lignende eller opsættes skure, udsalgsstader, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande. Der må i det hele ikke foretages ændringer i den nu bestående tilstand, der kan virke skæmmende eller hindrende for udsigten til eller fra kirken.

Efter de 100 års forløb må Rørvig kirke, der ligger i nærheden, benytte grunden til kirkegårdsudvidelse, men grunden må dog ingensinde bebygges eller beplantes med udsigtsødelæggende beplantning. Påtaleberettiget er Naturfredningsnævnet for Holbæk Amt og Menighedsrådet.

Naturfredningsnævnet godkender fredningstilbuddet og bestemmer, at fredningen skal tinglyses, og den endelige tinglysning sker den 20. marts 1959.¹⁸

Året efter overdrager Rørvig Naturfredningsforening vederlagsfrit arealet til Rørvig Kirke med de samme bestemmelser gældende. Denne overdragelse tinglyses den 26. juli 1960.¹⁹

KONKLUSION

Det fremgår af ovenstående, at samtlige af Rørvig Kirkes omliggende arealer er fredet og beskyttet mod bebyggelse.

Men det fremgår også, at beskyttelsen varetages af forskellige instanser på de forskellige områder. På det åbne areal vest for kirken og på det åbne græsareal syd for Rørvig Kirkevej overfor kirken er det Fredningsnævnet, som er den påtaleberettigede. På de to nord-syd gående matrikler, som omfatter den nye østlige kirkegård, er det Kirkeministeriet, som er myndighed for dispositioner på arealet.

Kirken har ikke mere de store omgivende vidder. Men det er vigtigt, at de tilbageværende arealer omkring bygningen bevares som fritliggende arealer. Som naturfredningsforening er Rørvig By og Land forpligtet til fremover at værne om disse værdier.

Noter:

- 1 Niels Willert: "Rørvig Kirke – før og nu", s. 121 i "Mellem Kattegat og Isefjord", udgivet af Rørvig Naturfredningsforening 2001 (herefter "RNF 2001").
- 2 Dette og det følgende foto er venligt stillet til rådighed af Gitta Bechshøft.
- 3 Se angivelsen "Sultelyng" på kortet s. 74 i RNF 2001.
- 4 Margit Mogensens: "Marker, sand og vand", s. 149-150 i RNF 2001.
- 5 Ibid., s. 148.
- 6 Geodatastyrelsen. Historiske kort på nettet.
- 7 Lise Andersen: "Rørvigs Møller", s. 158-159 i RNF 2001.
- 8 "Danmarks Kirker - Holbæk Amt", s. 2059. Nationalmuseet 1990. Onlineudgave www.danmarkskirker.natmus.dk
Se også s. 152-153 i "Det gamle Rørvig", Bevaringsforeningen for Rørvig 1985.
- 9 Stengærden går 1-2 meter udenfor matrikelskellet.
- 10 "Danmarks Kirker - Holbæk Amt", s. 2058-2059.
- 11 Se f.eks. også Gitte Valentiner: "Malerens Rørvig" s. 273 i RNF 2001, hvor Holger Drachmanns tegning af kirken fra 1886 viser den nord-syd gående lige mur, i modsætning til muren i dag, som udgør et hjørne.
- 12 Fredningsregistret nr.02204.01. Fredningsoverenskomst tinglyst 14.3.1955. Se også Tinglysningen, indscannet akt 20_E_96.
- 13 Ibid.
- 14 Bo Bræstrup: "Kampen om Rørvig – Rørvig Naturfredningsforening i 75 år", s. 408 i RNF 2001.
- 15 Tinglysningen, indscannet akt 20_AG_438
- 16 Fredningsregistret nr.02204.01. Se også Tinglysningen, indscannet akt 20_J_642 samt s. 408 i RNF 2001.
- 17 Bo Bræstrup: "Kampen om Rørvig – Rørvig Naturfredningsforening i 75 år", s. 408 i RNF 2001.
- 18 Tinglysningen, indscannet akt 20_V_218. Af en eller anden grund er disse fredningsdokumenter ikke at finde i Fredningsregistret.
- 19 Ibid.

PÅ BESØG HOS KUNSTNEREN LOUI MICHAEL

BASEN ER DET LILLE LAVLOFTEDE BONDEHUS I DEN GAMLE DEL AF RØRVIG.

I DEN ENE ENDE AF HUSET HAR HAN SIT ATELIER.

TRÆDER MAN INDEN FOR HER, ER MAN STRAKS PLACERET I TROLDMANDENS VÆRKSTED.

FRA ALLE SIDER KIGGER SÆRE VÆSENER NED PÅ GÆSTEN. DET ER SOM DE HVERT ØJEBLIK VIL KUNNE FINDE PÅ AT MYLDRE FREM, HVIS MAN ET ØJEBLIK VENDER RYGGEN TIL.

Loui Michael og Flemming H i haven hvor efterårets farver har gjort deres indtog.

Trods en glørværdig kunstnerkarriere er Loui Michael en beskedent mand, der må opfordres til de store armbevægelser.

Mange malere har en 'billedbugger i maven' - Loui Michael er ingen undtagelse. Her med de tredimensionelle malerier

Loui Michael har malet, siden han var femten år. Og har gennem årene sat sig fine spor. Både som værdsat medlem af Grønningen. Og den lokale Stokrosebanden med årlig udstilling i Pakhuset i Nykøbing Sj. Hustruen Lisbet Olrik døde for seks år siden. Lisbet var også maler og kendt for sine 'sportsbilleder'. Det var et stort tab, og Loui Michael gik helt i stå, som han siger. Men har nu heldigvis fundet fodfæste og har flere maleprocesser i gang igen.

Der modtages gerne besøg i det spændende kunstnerhjem efter aftale. Et typisk maleri som dette til venstre 81 x 100 cm koster omtrent kr. 15.000. Men tegninger og 'tredimensionelle malerier' kan den besøgende også sagtens blive fristet af.

Billedkunstner Loui Michael
Vandværksvej 20, 4581 Rørvig
Telefon 59 91 90 07
Besøg efter aftale.

Få din bolig helt solgt.

danbolig Højby - Ellinge Lyng og Nykøbing Sj.

Ejendomsmægler, MDE · danbolig.dk

Lyngvej 77, 4573 Højby · Tlf. 5930 3161 · hoejby@danbolig.dk

Vesterbro 1, 4500 Nykøbing Sj · Tlf. 59 91 38 38 · nykoebing-sj@danbolig.dk

danbolig Højby - Ellinge Lyng

Lyngvej 77

4573 Højby

Tlf: 5930 3161

danbolig

SAMARBEJDER MED NORDEA